

Playing History

Slave Trade

© 2014 Serious Games Interactive ApS. All Rights Reserved

TEMA - SLAVHANDELEN

INNHOOLD

Tema for Slavhandelen	3
Fakta om slavehandelen	3
Trekanthandel	4
Kjøp av slaver i Afrika	5
Reisen over Atlanterhavet	6
Arbeidet og arbeidsforholdene for slavene	6
Påvirkningen slavehandelen	6
Afrikansk kulturs påvirkning på amerikansk kultur	7
Avskaffelse av slaveri	7
Historiske eksempler på slaveri	8
Slaveri i dag	9
Referanser	9

TEMA FOR SLAVHANDELEN

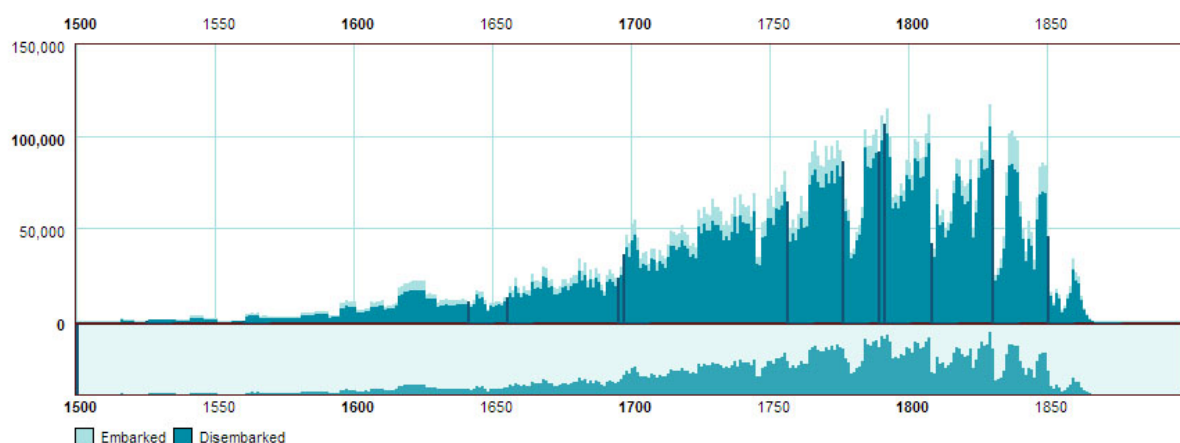
OVERSIKT OVER HISTORIEN OM DEN TRANSATLANTISKE SLAVEHANDELEN, AFRIKANSKE SLAVER I AMERIKA

I løpet av en periode på 400 år ble omtrent 13 millioner personer solgt som slaver og transportert over havet fra Afrika til Nord- og Sør-Amerika. Omtrent 11 millioner overlevde reisen, som ofte var fysisk og psykisk belastende for passasjerene. Slavehandelen fra Afrika til Amerika er en sentral hendelse i verdenshistorien. Den hadde en enorm påvirkning på personene som var involvert samt på historiens gang i Amerika, Europa og Afrika.

Fakta om slavehandelen

Det er vanskelig å beregne nøyaktig hvor mange slaver som krysset Atlanterhavet, men de fleste historikerne anslår at omtrent 11 millioner slaver nådde Amerika. Omtrent 12 eller 13 millioner ble transportert over Atlanterhavet, men 10- 20 % av dem overlevde ikke. Handelen av afrikanske slaver til europeiske kolonier varte fra sent i det femtende århundret til sent i det nittende århundret og var på topp i det attende århundret da omtrent 6 millioner slaver krysset Atlanterhavet. Å hente nye slaver var nødvendig ettersom slavebefolkningen ikke reproduserte seg raskt nok på grunn av vanskelige leve- og arbeidsvilkår for slavene (med unntak av slaver i visse sørlige deler av USA). Tabellen nedenunder viser antall slaver som ble transportert fra Afrika til Amerika mellom 1500 og 1875.

Den lyseblå fargen representerer slaver som gikk om bord på skip, men som døde under reisen, og den blå representerer slaver som fremdeles var i live da de kom til Amerika.

www.slavevoyages.org

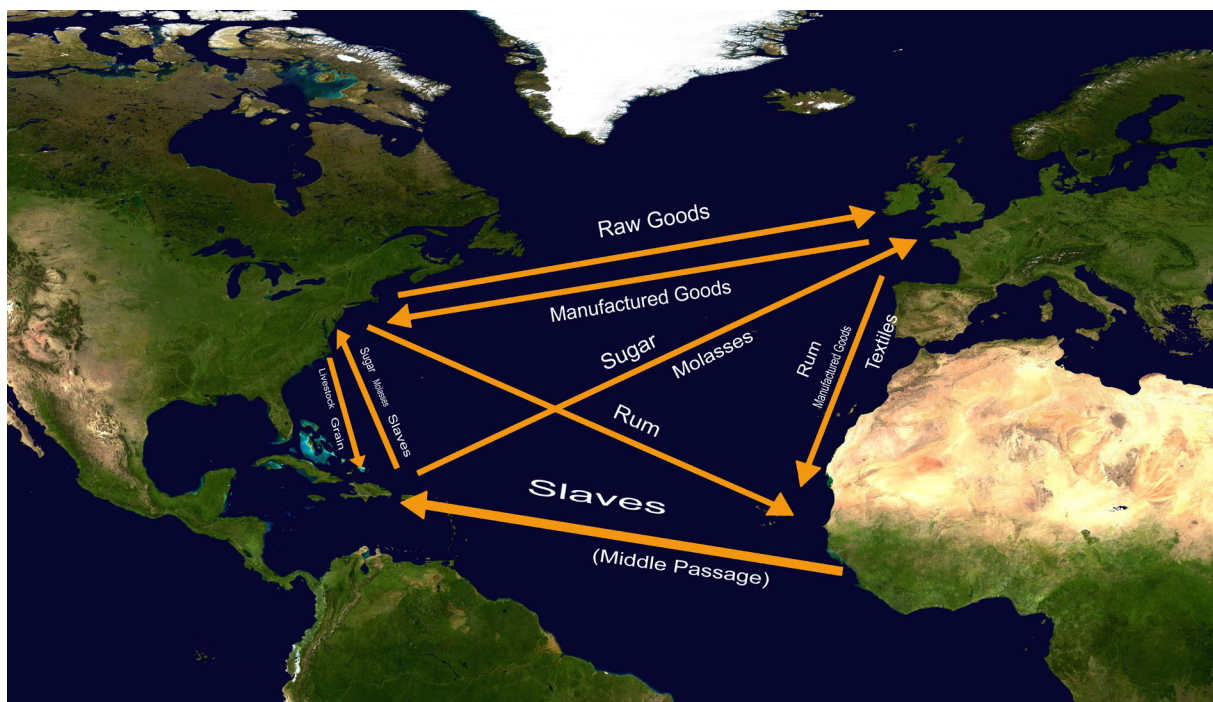
Trekanthandel

Handelen av afrikanske slaver var en del av den såkalte trekanthandelen: Skip som seilte fra Europa med varer som skulle byttes i slaver – varer som var veldig etterspurte i Afrika sånn som våpen, ammunisjon, sprit, tøy, klær og produkter laget i fabrikker. Skipene dro så til Amerika med slaver. På reisen tilbake til Europa fra koloniene, var skipene lastet med produkter fra koloniplantasjer eller gruver: sukker, ris, bomull, tobakk, gull og sølv. Dermed avtegnet seileruten et triangel mellom Europa, Afrika og Amerika.

Denne ruten dro også mest nytte av havstrømmer, endring av årstider og hovedvindretnin-ger i Atlanterhavet: På reisen fra Afrika til Amerika gikk skipene langs ekvatorialstrømmen som går langs ekvator fra Afrika til Amerika og Gulfstrømmen hjalp skipene på veien fra Mellom-Amerika og tilbake Europa over Nord-Atlanteren. Hele reisen tok omtrent et år.

Portugisiske utforskere var de første som nådde den vestlige kysten av Afrika, men de spanske var de første som kjøpte slaver i Afrika og transporterte de til de amerikanske koloniene. Andre land, blant annet Frankrike, Storbritannia, Danmark og Holland tok senere også opp slavehandel. Da Storbritannia utviklet marinen sin og etablerte kolonier i Amerika, ble de den dominerende nasjonen for slavehandel. befolkningene.

Kart over trekanthandelen

<http://commons.wikimedia.org/>

Kjøp av slaver i Afrika

Da europeerne begynte å kjøpe slaver i Afrika, foregikk slavehandel allerede der. I Nord-Afrika hadde slavehandel eksistert fra så tidlig som det syvende århundret. Sør for Sahara foregikk det også slavehandel, men det er uklart hvor lenge denne skikken hadde eksistert på denne tiden. Slavene ble kjøpt i Sentra- og Vest-Afrika. Europeiske slavehandlere måtte ofte tilby gaver til den lokale kongen eller høvdingen for å få tillatelse til å bygge et fort og kjøpe slaver.

Personene som ble slaver var ofte krigsfanger, personer som ikke kunne betale stor gjeld eller personer som var rammet av sult eller fattigdom. Andre ble fanget og gjort til slaver etter raid i landet når en stamme angrep en annen. Til slutt ble noen av slavene som ble solgt av afrikanerne faktisk kjøpt i Nord-Afrika. Europeerne var imidlertid ikke de eneste som ønsket slaver: Afrikanske konger og mektige høvdinge hadde også slaver, som jordbruksarbeidere og tjenere i hoffet. Europeerne dro ikke på raid selv for å fange slaver. De afrikanske partnene til de europeiske slavehandlerne fikk tak i slavene og solgte de ved kystfortene som ble bygget av europeerne.

Vestafrikanerne havnet gradvis i en ond sirkel: De måtte fange slaver som kunne byttes i europeiske våpen sånn at de kunne opprettholde makten sin mot andre stammer som også hamstret våpen og ammunisjon fra de europeiske slavehandlerne.

De gule områdene på kartet av Afrika viser hvor slavene kom fra

colonialdiseasedigitaltextbook.wikispaces.com

Reisen over Atlanterhavet

Reisen over Atlanterhavet tok vanligvis mellom to og fem måneder og den var veldig tøff for slavenes. De ble stuet veldig tett sammen for å få plass til så mange som mulig. Mange ble syke under reisen mellom 10 og 20 prosent overlevde ikke. Om mannskapet fant ut at de hadde lite mat eller vann, kastet de slaver overbord. Europeerne på skipene fryktet alltid at slavenes kom til å gjøre opprør. Mange slaver ble derfor lenket sammen i par, og om de fikk komme på dekk for litt frisk luft, var de alltid begrenset til små grupper. Av og til ville slaver hoppe overbord på eget initiativ for å gjøre slutt på lidelsen.

Arbeidet og arbeidsforholdene for slavenes

70 prosent av slavenes i de europeiske koloniene i Amerika produserte sukker på sukkerplantasjer. Resten arbeidet i andre plantasjer (kaffe, bomull eller tobakk) eller i gull- og sølvgruver.

Slaveeierne fryktet et slaveopprør konstant. For å hindre slavenes i å prøve å rømme eller gjøre opprør, ble de hardt straffet for selv små forseelser.

Det var veldig vanskelig å flykte fra trelldom for slavenes. De kunne prøve å flykte, men det var veldig vanskelig og ble hardt straffet. De kunne kjøpe sin egen frihet, men det var praktisk talt umulig for dem å spare opp nok penger. På de fleste plantasjene fikk slavenes tillatelse til å dyrke en liten åkerflekk for å skaffe mat til seg selv og familien. Slavenes hadde tillatelse til å beholde penger de tjente på å selge varene fra den. Om en slave ble leid ut ble imidlertid lønningen betalt til hans eller hennes eier. Det sier seg selv at å være slave og måtte leve livet som en slave var ekstremt tungt for folk, både fysisk og psykisk. Å bli tatt bort fra det vante miljøet i Afrika og bli transportert til Amerika var en enorm endring for dem og arbeidslivet var farlig uten utsikt om forbedring eller frigivelse.

Påvirkningen slavehandelen

Slavehandelen hadde en enorm påvirkning på utviklingen av Europa, Afrika og Amerika, og den er delvis ansvarlig for de teknologiske og finansielle forskjellene mellom de tre kontinentene.

Noen historikere tror at den utilstrekkelige utviklingen av afrikansk industri og levestandard til en stor grad kan tilskrives slavehandelen. De argumenterer at det ikke var en stor forskjell mellom nivåene på sosial og teknologisk utvikling i Afrika og Europa på det syttende århundret. Den største forskjellen var at skipsteknologien var mer avansert i Europa. Befolkningen i Europa og Amerika økte raskt i århundrene med slavehandel mens befolkningen i Afrika praktisk talt stoppet opp. Det økonomiske overskuddet som kom fra slaveri finansierte de industrielle revolusjonene i Europa og Amerika til en viss grad. For eksempel ble oppfinnelsen og utviklingen av dampmaskinen (av James Watt) sponset av plantasjeiere i Karibien. I tillegg til befolkningsbelastningen, hovedsakelig blant unge, friske menn, førte jakten på slaver også til undergangen til tidligere kongedømmer i Vest-Afrika. For eksempel ble kongeriket Kongo ødelagt av kriger mellom et antall stammer fra forskjellige regioner. Slavehandelen hjalp med å bryte ned samfunnsordenen i de afrikanske samfunnene.

Afrikansk kulturs påvirkning på amerikansk kultur

Det var vanskelig for slavene å beholde eller praktisere sin egen kultur i Amerika, delvis på grunn av de harde fysiske og psykiske leveforholdene og delvis fordi de var sammen med slaver fra andre etniske grupper. Det gjorde det vanskelig å dyrke den kulturelle samfunnsfølelsen som slavene følte var innen deres individuelle etniske grupper.

Likevel har en rekke amerikanske kulturelement røtter i kulturen til afrikanske slaver, blant annet språkene (de såkalte kreolene som blandet engelsk og afrikanske språk), matlaging (sånn som grillsaus), religion (voodoo), musikk (jazz), landbruksmetoder, klær osv.

Rasisme

I Amerika og Karibien ble det å være en slave knyttet til negative rasestereotyper. Slavene var hovedsakelig sorte afrikanere. I mange stater var det forbudt å lære slaver å lese eller skrive. Samtidig var det forbudt for slaver å reise fritt, bære våpen og stemme i valg. Disse begrensningene gjaldt først kun for slaver men ble senere utvidet til alle sorte personer, selv etter slaveri ble avskaffet. I det nittende århundret førte slaveri og den underordnede sosiale statusen til sorte personer til en generell oppfatning av sorte personer som en underlegen rase. For eksempel ble sorte personer ansett som mindre intelligente enn hvite personer.

Avskaffelse av slaveri

I noen områder ble slavehandel avskaffet først og selve slaveriet kun senere (dvs. slaver som allerede hadde blitt kjøpt ble beholdt). Andre steder ble slaveri på alle måter avskaffet samtidig. Vermont var den første amerikanske staten som avskaffet slaveri i 1777. Massachusetts fulgte etter i 1783. Virginia var den første amerikanske staten som la ned forbud mot slavehandel – i 1778 la de ned forbud mot import av slaver for salg. Danmark var det første europeiske landet som avskaffet slavehandel i 1792, men det var ikke effektivt før i 1803. Storbritannia var det første landet involvert i slavehandelen som la ned forbud mot slavehandel (i 1807) mens USA ikke la ned forbud mot import av slaver før 1808.

Avskaffelsen av slaveri (og ikke kun slavehandel) i de europeiske koloniene i Amerika skjedde i de følgende årene: 1833 i de britiske koloniene, 1865 i USA og 1888 i Brasil og Cuba.

Det var flere grunner for avskaffelsen av slaveri.

Først og fremst hadde politiske og borgerlige bevegelser som jobbet for avskaffelse av slaveri blitt opprettet. Noen publiserte artikler eller bedrev lobbyvirksomhet mot politikere og myndigheter. Videre var det også vesentlig motstand fra slavene og fra afrikanske ledere. I Haiti (Saint-Domingue på den tiden), klarte slavene og fordre franskmennene og en sort republikk ble etablert i 1791 og varte til 1804.

Bevegelser i filosofi og nye politiske ideologier hadde også en rolle i endringen av holdningene. Naturrett-filosofene og opplysningstiden betraktet det som moralsk galt at en person eide en annen person som en slave. Ideene fra opplysningstiden fant veien til den politiske bevegelsen som ønsket å avskaffe slaveri.

En tredje grunn til at slaveri ble avskaffet på denne tiden var endringen av det økonomiske tyngdepunktet fra plantasjene i de sørlige amerikanske statene til de industrielle konsernene i de nordlige statene og Storbritannia. Det ga prestisje og politisk og økonomisk makt.

De to landene som tillot slaveri lengst, Cuba og Brasil, var begge ikke-industrielle nasjoner.

Selv om det hadde blitt bannlyst, fortsatte slavehandel og slavetransport til sent på det nittende århundret. Mange britiske skip ble brukt for å forhindre transport av slaver over Atlanterhavet på denne tiden. Slavetransportene stoppet imidlertid ikke helt før slaveri ble avskaffet i Amerika.

Historiske eksempler på slaveri

De afrikanske slavene i Amerika er på ingen måter det eneste eksempelet på slaveri i verdenshistorien. Slaveri var tidligere omfattende og eksempler på personer som fikk andre til å jobbe for dem – det vil si tjenere, som ikke var frie og som ikke hadde samme rettigheter som herrene sine hadde forekommet i mange kulturer gjennom verdenshistorien. For eksempel ble slaver holdt i oldtidens Hellas og i det romerske imperiet og i Kina, men også i Japan, Korea og India hvor slaver utgjorde mellom 10 og 15 % av befolkningen på det nittende århundret. På vikingtiden i Europa var slaveri omfattende i Skandinavia og Storbritannia hvor slaver (eller trelle) blir beregnet til å ha utgjort opp til 10 % av islamske nasjoner i Nord-Afrika og Midtøsten var slaveri omfattende fra omtrent 600 til 900 f. Kr. og senere i det syttende og åttende århundret. Det kjennes til eksempler hvor slaver utgjorde så mye som 50 til 75 % av en befolkning.

Selv om slaveri er en vanlig forekomst i så mange kulturer, har livet til slavene variert mye fra land til land. I mange slavesamfunn, for eksempel i Nord-Afrika og de arabiske nasjonene, var slavene medlemmer av samfunnet og husholdningene på en mer likeverdig måte med herrene sine enn i Amerika. I det osmanske riket for eksempel var det tilfeller hvor slaver oppnådde veldig høy status som generaler eller til og med storvisirer. Til sammenligning måtte slaver i Amerika generere en fortjeneste og fungerte praktisk talt som maskiner, noe som begrenset muligheten deres for sosial utvikling. I Amerika ble slaver en atskilt råvare med veldig lav sosial status.

Slaveri i dag

Slaveri eksisterer i dag også, selv om slaveri i nåtiden er noe forskjellig enn det som vanligvis forstås fra ordet. Moderne slaver blir ikke nøye bevoktet, regelmessig straffet eller tvunget til å jobbe på plantasjoner, men mange av dem lever et liv med lite frihet og ingen rettigheter og tvinges til å påta seg ekstremt hardt arbeid.

*Ifølge Wikipedia er mellom 12 og 27 millioner personer i slaveri. Mange er gjeldsslav-
er, et fenomen som er vanlig spesielt vanlig i Sør-Asia, men det finnes også i Sør-
Amerika. Noen ganger videreføres gjeldsslaveri til og med fra generasjon til gener-
asjon. Menneskehandel, dvs. personer som blir solgt til prostitusjon, er også en type
slaveri.*

Referanser

Internett:

www.slavevoyages.org

Bøker:

- Gad Heuman and Trevor Burnard, The Routledge History of Slavery, Routledge, London/New York, 2011
- John Thornton, Africa and Africans in the Making of the Atlantic World 1400 – 1800, Cambridge University Press, 1998
- Jane Samson, Race and Empire, Seminar Studies in History, Pearson Education Limited, 2004

© 2014 SERIOUS GAMES INTERACTIVE APS
ALL RIGHTS RESERVED